

Erasmus+

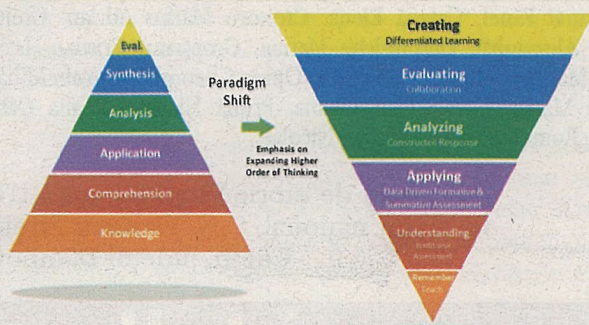
Pregătirea unei sesiuni de formare privind cetățenia europeană activă

În conceperea-planificarea-performarea-evaluarea efectivității oricărei activități de formare și învățare, ținând cont de grupul-țintă, precum și de condițiile specifice ale formării, trebuie avute în vedere anumite opțiuni metagogice (pedagogice și andragogice) și trebuie asumate anumite decizii și alegeri metodologice.

1. Scopul activității de formare: informare, transformare sau formare? Care vor fi cerințele pedagogice urmărite: percepții, atitudini, comportamente? Ce rezultate presupune activitatea de formare: mai multe cunoștințe, mai mult entuziasm sau mai multă implicare?

2. Procesele mentale urmând a fi favorizate. Orice activitate de predare-învățare implică trei domenii de gândire și, în mod obligatoriu, trei tipuri de obiective de învățare: cognitive, afective și psihomotorii. Pentru domeniul cognitiv, știința pedagogiei discrie trei clasificări de bază ale obiectivelor învățării.

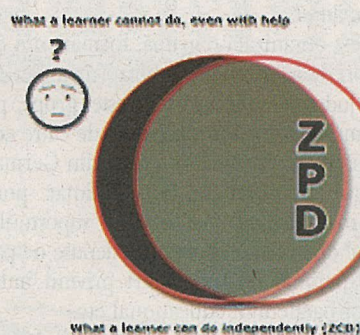
a. Taxonomia lui Bloom/Anderson & Krathwohl

<http://mytransformedclassroom.com>

1. Cunoaștere/A reîmprospăta	4. Analiză/A analiza
2. Înțelegere/A înțelege	5. Sinteză/A evalua
3. Aplicare/A aplica	6. Evaluare/A crea

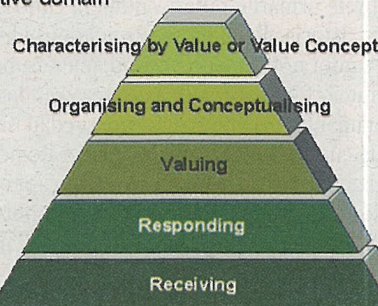
c. Spirala învățării – Lev Vygotsky

http://www.etc.edu.cn/eet/articles/vygotsky_zpd/index.htm

Dezvoltarea cognitivă deplină impune interacțiune socială, derulată cu scopul de a obține: Realizări cu ajutor – Realizări în mod autonom – Viitoare realizări autonome.
(ZPD – Zona Proximei Dezvoltări)

Affective domain

<http://www.learningandteaching.info/learning/bloomtax.htm>

Pentru învățarea afectivă, taxonomia lui David Krathwohl și Benjamin Bloom stabilește comportamente care indică atitudini de ascultare, conștientizare, interes, atenție, preocupare, responsabilitate, precum și capacitatea de a interacționa cu ceilalți și de a aplica valori și principii la situații concrete.

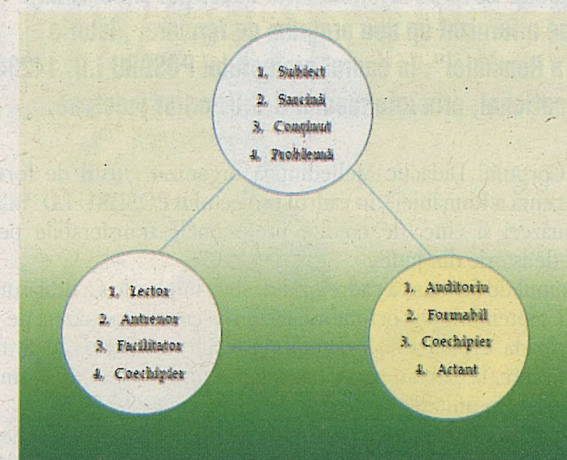
IPAD APPS TO SUPPORT BLOOM'S REVISED TAXONOMY ASSEMBLED BY KATHY SCHROCK

<http://www.schrockguide.net/bloomin-apps.html>

În zilele noastre, simbolizarea a aproape tuturor activităților mentale, afective sau psihomotorii constituie un fenomen generalizat, bine susținut de către aparatele electronice moderne, dar și o cale eficientă pentru gândirea într-un model conectat.

3. Strategia de predare-învățare preferată/selectată destinată implementării sale în majoritatea acțiunilor de formare. Formatorul decide dacă demersul său formativ va fi unul centrat pe formator (caz în care formatorul decide scopurile instruirii, direcțiile specifice de acțiune și formatul evaluării) sau unul centrat pe formabil/grup (caz în care formabilul/grupul, responsabil pentru propria învățare, lucrează, explorează și gândește critic, pune întrebări, rezolvă probleme și învață în timpul muncii de echipă).

El decide în privința rolului pe care îl asumă față de tematica formării: lector al temelor formării, antrenor al formabilului care îndeplinește o sarcină dată, facilitator al activității de învățare a unui individ sau grup, sau membru al grupului de învățare.

Anumite opinii de încredere¹ au sintetizat recent cinci modele esențiale de învățare.

Modelul de învățare	Reprezentanți	Ideea de bază	Cuvinte-cheie
Behaviourism	E. Thorndike ² I.P. Pavlov ³ B.F. Skinner ⁴	Procesul de învățare este dovedit printr-o schimbare în comportamentul formabilului: recompensa sau sancțiunea încurajează sau descurajează atitudinea în cauză.	Condiționare Exersare Practicare
Instructivism/ Cognitivism	J. Piaget ⁵ J.S. Bruner ⁶	Învățarea provine din activități mentale și este dovedită prin schimbări în cunoștințele și înțelegerea formabilului.	Memorare Reproducere Reflecție
Construc-tivism	L. Vygotsky ⁷ J. Piaget J. Dewey ⁸	Învățarea impune o autoreglare și reflecție: formabilul își construiește propria înțelegere.	Observare Procesare Abstractizare
Experiențial-ism	D. Kolb ⁹	Indivizii învață din experiență, iar învățarea reprezintă un ciclu de stagii experiențiale și stiluri de învățare.	Învățarea prin acțiune
Conectivism	S. Downes ¹⁰ G. Siemens ¹¹	Învățarea are loc în interiorul formabilului, în cadrul comunității sale și constă în diversitatea opiniilor. Deprinderea de bază de dobândit este abilitatea de a vedea noduri și conexiuni.	Gândire Împărtășire Practicare Creare

¹ Carlton Reeve – profesor universitar, director al School of Media, Design and Technology, University of Bradford, UK, *Play with the Learning Ltd*. Ken Thompson – programming language: Go.

² Edward Lee Thorndike (1874–1949), psiholog american.

³ Ivan Petrovici Pavlov (1849–1936), fiziolog, psiholog și medic rus.

⁴ Burrhus Frederic Skinner (1904–1990), psiholog, comportamentalist și filosof social american.

⁵ Jean Piaget (1896–1980), psiholog, biolog, logician și filosof elvețian.

⁶ Jerome Seymour Bruner (1915–2016), psiholog american.

⁷ Lev Semyonovich Vygotsky (1896–1934), psiholog sovietic.

⁸ John Dewey (1859–1952), filosof, psiholog și pedagog american.

⁹ David A. Kolb (1939), teoretician american în științele educației, promotor al experiențialismului.

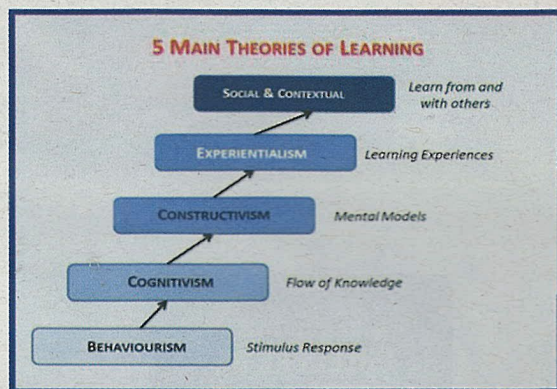
¹⁰ Stephen Downes (1959), designer și comentator canadian în domeniul *online learning* și noile media.

¹¹ George Siemens, teoretician și cercetător canadian privind învățarea prin rețele.

(continuare în pagina 15)

Vasile NICOARĂ și Lucreția ȘIRINIAN

(urmare din pagina 13)

http://www.bioteams.com/2012/11/05/the_five_major.htm

4. Strategiile de instruire: comunicare, explorare sau acțiune, precum și **metodele/tehnicele didactice interactive** preferate/selec-tate, în concordanță cu specificitatea și interesele grupului-țintă, cu limitele de timp, resursele de învățare disponibile, expertiza de formare a formatorului și taxonomia selectată. Câteva sugestii pentru aceste metode, în funcție de nivelul activității mentale a formabililor:

a. Rememorare: conspectul, referatul, reportajul, jurnalul, explicația, descrierea, poveștile...

b. Înțelegerea: observația, experimentul, demonstrația, schema logică, harta conceptuală, ciorchinele, diagrama cauză-efect, lanțurile cognitive...

c. Aplicarea: exercițiile, activitatea practică, simularea, jocul de rol, organizatorul grafic, mozaicul, inteligențele multiple, învățarea-predarea reciprocă, floarea de lotus, lucrul pe stațiuni, portofoliul de grup, interviul, ancheta, investigația, călătoria misterioasă...

d. Analiza: scheletul de pește, pânza de păianjen, studiul de caz, controversa creativă, diagrama Venn, patru colțuri, masa rotundă, cartonașele luminoase...

e. Evaluarea: pălăriile gânditoare, incidentul critic, caruselul, grupul de cercetare, votul multiplu, matricea...

f. Crearea: eseul, brainstorming, *brainwriting*, abordarea operațională pentru creativitate, buzz-grupuri, Delphi, Frisco, explozia stelară, sinectica, diamantul...

5. Abordarea didactică de urmat: disciplinară (conținutul de învățat este abordat din perspectiva unei singure discipline de studiu), interdisciplinară (conținutul de învățat este abordat din perspectiva a două sau mai multe discipline de studiu), multidisciplinară (conținutul de învățat este abordat din perspectiva unei multitudini de discipline de studiu), curriculară (conținutul de învățat urmărește să interconecteze scopuri, obiective, conținuturi, metode și secvențe, pentru a forma deprinderi multifuncționale și competențe solide), cross-curriculară (procesul de predare-învățare urmărește să atingă zona atitudinilor și a comportamentelor, inclusiv a comportamentului de învățare).

Abordarea cross-curriculară a predării, pe care o recomandăm, ar trebui să reprezinte o sinteză a cunoștințelor, deprinderilor și înțelegerii diferitelor arii curriculare. Aceasta implică stabilirea de conexiuni între conținuturi relevante și procese de învățare, înțelegerea și reconceptualizarea conținuturilor în cadrul unor contexte de învățare mai largi, păstrarea conexiunilor cu învățarea și experiența anterioară a formabililor. Scopul principal al acestui tip de abordare îl constituie motivarea pentru învățare și încurajarea formabililor pentru acest proces, în strânsă legătură cu experiența lor de viață¹².

6. Tipurile de inteligență¹³ care ar trebui favorizate: lingvistică (prin cuvinte și enunțuri), logico-matematică (prin numere și întrebări despre cauzele fenomenelor), vizual-spațială (prin imagini și imaginație), muzicală (prin sunete și ritmuri), kinestezică (prin lim-

bul trupului și exerciții fizice), interpersonală (prin empatie, muncă în echipă), intra-personală (prin conștientizare și reflecție asupra propriilor stări sufletești), naturalistă (prin explorarea și înțelegerea naturii), filosofică (prin angajarea cu referință la principii etice și morale).

7. Relevanța titlului: cât de multe spune, cât de multe implică și cât de mult aprinde curiozitatea oricărui cititor.

8. Valorile și principiile europene pe care întregul curs de formare le prețuiește, dezbate, practică și promovează: gândirea umanistă, raționalitatea, predominanța legii, democrația, drepturile omului, atitudinea socială, sensurile și scopurile.

9. Auxiliarele de comunicare destinate stimulării și păstrării atenției formabililor, stării lor de bine și interesului pentru subiectul discuției: varietatea și calitatea materialelor de predare-învățare, originalitatea și flexibilitatea aranjării spațiului, subtilitatea imaginilor de pe pereți, expresivitatea limbajului verbal, nonverbal și paraverbal al formatorului, rafinamentul fundalului muzical/aromatic, siguranța întregii atmosfere de formare, personalitatea magnetică a formatorului.

10. Abordarea evaluării continue și finale (ancheta apreciativă, evaluarea beneficiarului, analiza contribuțiilor, evaluarea participativă, schimbarea cea mai semnificativă, evaluarea orizontală, recoltarea harte rezultatelor...), precum și semnificațiile acestora atât pentru formator, cât și pentru formabil, potrivit modelului pe patru nivele de evaluare a formării, al lui Donald Kirkpatrick (Reacție – Învățare Comportament – Rezultate).

¹² Apud Jonathan Savage, *Supporting innovation in education*.

¹³ Howard Gardner, Hobbs Professor of Cognition and Education at the Harvard Graduate School of Education in Boston. Multiple intelligences is a psychological theory about the mind, stipulating that every human being disposes of nine types of intelligences, but not everyone has the same profile of intelligence.

Director: Sorin IVAN

Redactor: Marcela GHEORGHIU

DTP: Irina GEAMBAȘU

Corectură: Adrian CREȚU

Procesare texte: Geta HARALAMBIE

Difuzare: Natalia DUMITRU

Contabilitate: Carmen BUTNARU

Redactori corespondenți:

Ioan ARDELEANU, Liviu IOANI,
Olimpiu NUȘFELEAN, Teodor PRACSIU,
Adrian COSTACHE

Correspondenți din străinătate:

Lucian CERNAT (Anglia);
Olympia FOTA (Germania);
Brândușa CHIRIBUȚĂ (Italia)

TRIBUNA
învățământului

REDACȚIA: B-dul Metalurgiei nr. 32-44, cod 041831, sector 4, București, O.P. 82 – C.P. 92

Telefon: 021.461 08 11; 461 08 17; Tel. difuzare: 021.461 08 08; Fax: 021.461 08 09

E-mail: tribuna@megapress.ro; www.tribunainvatamantului.ro

Cont IBAN: RO34BRDE450SV01013034500 B.R.D. – G.S.G. S.M.C.C, Sector 1, București

Cont IBAN: RO10RNCB0083002911700001 B.C.R. – Sucursala Dr. Obregia

Instituțiile bugetare pot vira banii în contul IBAN RO80TREZ7045069XXX001872,

Trezoreria sector 4, București; Cod fiscal 4910998

Conform art. 206 din Codul Penal, responsabilitatea juridică asupra conținutului textelor publicate aparține în întregime autorilor.